

18.12.2014

HONKAJOEN KUNNANVALTUUSTOLLE

KUNNAN PERUSPALVELUIDEN VALTIONOSUUDESTA ANNETUN LAIN 63A §:N MUKAINEN SELVITYS JA EHDOTUS PALVELUJEN TURVAAMISEKSI TARVITTAVISTA TOIMENPITEISTÄ

1 Tausta ja toimeksianto

Kunnan peruspalveluiden valtionosuudesta annetun lain 63a §:n mukaan kunnan ja valtion tulee yhdessä selvittää kunnan mahdollisuudet turvata asukkailleen lainsäädännön edellyttämät palvelut sekä ryhtyä toimenpiteisiin palvelujen edellytysten turvaamiseksi. Velvoite syntyy, jos rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat kunnan talouden tunnusluvut ovat olennaisesti ja toistuvasti koko maan vastaavia tunnuslukuja heikommalla ja ovat kahtena vuonna peräkkäin alittaneet valtioneuvoston asetuksella (205/2011) säädetyt raja-arvot.

Honkajoen kunta täytti vuosien 2012 ja 2013 tilinpäätösten perusteella asetetut raja-arvot. Honkajoella raja-arvot ylittyivät taseen kertyneen alijäämän osalta (liite 1). Lisäksi kunnalla täyttyivät kuudesta muusta raja-arvosta seuraavat: taseen kertynyt alijäämä, tuloveroprosentti ja omavaraisuusaste.

Valtiovarainministeriö asetti 15.8.2014 kunnan peruspalveluiden valtionosuudesta annetun lain 63a §:n mukaisen Honkajoen kuntaa koskevan arviointiryhmän, jonka tehtävänä oli tehdä laissa tarkoitettu selvitys kunnan mahdollisuuksista turvata asukkailleen lainsäädännön edellyttämät palvelut.

Valtiovarainministeriö nimesi Honkajoen kuntaa kuultuaan arviointiryhmän puheenjohtajaksi valtiotieteen maisteri Kari Lehtisen. Honkajoen kunnan nimeämänä jäsenenä toimi Honkajoen kunnanjohtaja Mauno Mäkiranta ja valtiovarainministeriön nimeämänä jäsenenä neuvotteleva virkamies Vesa Lappalainen. Arviointiryhmän asiantuntijasihteerinä toimi neuvotteleva virkamies Arto Salmela valtiovarainministeriöstä. Arviointiryhmän kokouksiin osallistuivat lisäksi Honkajoen kunnanhallituksen puheenjohtaja Tommi Laitila, liikunta- ja kulttuuritoimen johtaja Tapio Rauhala Honkajoen henkilöstön edustajana ja ylitarkastaja Suvi Savolainen valtiovarainministeriöstä (liite 2).

Arviointiryhmä piti 4 kokousta, joista 1 pidettiin Honkajoella. Kunnassa pidetyn kokouksen yhteydessä järjestettiin arviointiryhmän työtä ja Honkajoen toiminnan ja talouden arviointia käsitellyt seminaari. Tähän seminaariin osallistui kunnanvaltuuston ja -hallituksen jäseniä sekä virkamiesjohtoa.

2 Arviointiryhmän ehdotuksen perustelut

Taloudellinen kehitys

Arviointiryhmän arviointi kunnan mahdollisuuksista turvata asukkailleen lainsäädännön edellyttämät palvelut ja arvioinnista johtuva ehdotus perustuu sekä toteutuneeseen talouskehitykseen, että arvioon talouden tulevien vuosien kehityksestä. Honkajoen kunnan esittämällä suunnitelmalla talouden tasapainottamistoimenpiteistä oli keskeinen merkitys kunnan tulevien vuosien talouden kestävyysarvioinnissa. Taloutta arvioitiin ensisijaisesti kunnan ulkoisen tilinpäätöksen perusteella lasketuilla tunnusluvuilla rahoituksen riittävästä ja vakavaraisuudesta. Näistä lähtökohdista on arvioitu kahta mahdollisuutta: kunnan säilymistä itsenäisenä ja tätä edellyttäviä talouden tasapainotustoimia tai toisena vaihtoehtona kuntajaon muuttamista.

Honkajoen kunnan toiminnallisia tilastotietoja on tarkasteltu pääosin vuodelta 2012 (liite 3) ja tilinpäätöstietoja vuosilta 2011 – 2013 (liite 4). Toiminnallisia tietoja on verrattu suhteessa muuhun kuntakenttään painottaen saman asukasmäärän vertailukuntien kehitystä. Lisäksi palveluiden tarjoamisen turvaamisen edellytysten arvioinnissa on huomioitu kunnan muut olosuhteet, kuten väestölliset, maantieteelliset ja elinkeinorakenteelliset tekijät.

Perusoletus kuntatalouden tasapainosta on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä. Tällöin tuloslaskelman vuosikate, tilikauden tulos ja tilikauden yli-/alijäämä ovat lähtökohtaisesti positiiviset. Honkajoen kunnassa näin ei tilanne pääsääntöisesti ole viime vuosina ollut. Vuosikate on ollut negatiivinen vuosina 2004, 2005, 2006 ja 2009, lisäksi vuonna 2011 vuosikate olisi ollut selvästi negatiivinen ilman harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta ja vuonna 2012 vain hieman positiivinen. Tilikauden tulos on ollut negatiivinen vuosina 2004 - 2006 ja 2008 – 2009 sekä 2011 - 2013. Vuoden 2010 positiivinen tulos tekee poikkeuksen, tulos olisi toteutunut myös ilman harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta. Taseessa on ollut kertynyttä alijäämää jo vuodesta 2004 asti ja vuonna 2013 taseen alijäämää oli kertynyt yli 1 000 euroa/asukas. Tosiasiassa Honkajoen käyttötalouden epätasapaino on ollut edellä mainittuja tilinpäätöslukuja jonkin verran syvempi. Tämä johtuu siitä, että kunnan suunnitelmapoistot ovat olleet alimitoitettuja suhteessa poistonalaisten tuotantovälineiden korvausinvestointitasoon. Vuosina 2001 – 2012 tuotantovälineiden poistot olivat n. 80 % palvelutoiminnan tuotantovälineiden korvausinvestoinneista. Viime vuosina tilanne on korjaantunut ja nykyisin tilanne on kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeiden mukainen.

Tilinpäätöksen yhteydessä tehtävän rahoituslaskelman välitulos Toiminnan ja investointien rahavirta on Honkajoen kohdalla viimevuosien osalta negatiivinen (vuodet 2005 - 2006, 2008 – 2009 ja 2011 - 2013). Negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja on jouduttu kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa. Honkajoen kunnan lainakanta ei ole kuitenkaan kasvanut voimakkaasti viime vuosina ja pysytellyt lähes samana viime vuodet. Honkajoen kunnan lainakanta ja taseen kertynyt alijäämä ovat syntyneet varsinaisesti vuosien 2003 – 2005 aikana. Lainakannan nykyiseen tasoon on vaikuttanut myös kunnan varsin vaatimaton investointitaso. Honkajoen kassavarojen vähyys vuosiksi uudet investoinnit on kuitenkin rahoitettu lainavaroin ja myös käyttömenoja on jouduttu rahoittamaan velalla. Lainakannan pienoinenkin kasvu on kuitenkin johtanut myös omavaraisuusasteen alenemiseen.

Menotarkastelu hallinnonaloittain

Hallinnonaloittaisessa menotarkastelussa (liite 3) vertailuryhmien luvut on esitetty aritmeettisina keskiarvoina eli kaikilla kunnilla on sama painoarvo. Suurimmat erot vertailuryhmiin ovat olleet Sosiaali- ja terveystoimissa, jossa Honkajoen menot ovat olleet vertailuryhmiä

korkeammat. Vuonna 2012 kunnan menot olivat koko maata ja Satakuntaa n. 300 euroa/asukas korkeammat.

Edellä mainittua seikkaa selventää Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (CHESS) syyskuussa 2014 julkaisema tutkimus vuoden 2012 terveydenhuollon kustannuksista. Honkajoen terveyden- ja vanhustenhuollon tarvevakioitu menoindeksi on 114 (koko maa 100), kuitenkin kunnan nettomenoindeksi on 139 ja nettomenot ovat 256:ksi korkeimmat kaikista kunnista.

Honkajoen väestöllinen huoltosuhde (alle 15- vuotiaiden ja yli 65- vuotiaiden suhde 15 – 64- vuotiaisiin) on ollut hieman vertailuryhmiä matalampi (60 vuonna 2012), mutta Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan se heikkenee ja olisi vuonna 2020 jo 85. Vuonna 2035 väestöllinen huoltosuhde olisi muuttunut siten, että ei-työikäisiä olisi jo enemmän kuin työikäisiä (huoltosuhde 102)

Yleishallinnon kustannukset ovat olleet viime vuosina alemmat kuin em. vertailuryhmissä. Myös muiden palveluiden nettokustannukset ovat keskimääräistä alemmat.

Väestö- ja työntekijäkehitys

Kunnan asukasluku on laskenut koko 2000 –luvun. Vuodesta 2002 vuoteen 2013 väestö väheni peräti 13,5 % (2 104 --> 1 819). Väestön väheneminen on ollut varsin tasaista vuodesta toiseen. Tilastokeskuksen väestöennusteen (liite 5) mukaan Honkajoen asukasluku laskee koko tarkastelukauden ajan (vuoteen 2030). Suhteellisesti suurinta lasku on työikäisessä väestössä eli 20 – 64 -vuotiaissa; muutos 2013 – 2030 on yhteensä -30,2 %. Väestömäärän kasvua tapahtuisi pääosin ikäryhmässä yli 75-vuotiaat, joiden osuus kunnan väestöstä olisi vuonna 2030 noin 21,3 %. Työikäisten osuus kokonaisväestöstä olisi vuonna 2015 noin 54,6 % ja sen arvioidaan laskevan ja olevan noin 44,0 % vuonna 2030. Vastaavana aikana yli 65-vuotiaiden määrä kasvaa kolmannekseen kunnan väestöstä.

Honkajoen kunnassa yhteenlaskettu työpaikkamäärä (sis. julkiset palvelut) on ollut viime vuosina n. 800. Työntekijämäärästä alkutuotannossa työskentelee noin viidennes, jalostuselinkeinoissa noin neljännes ja loput palveluissa. Työttömyys oli vuoden 2013 lopussa noin 9 % ja sen odotetaan vuoden 2014 aikana yritystoiminnan investointien johdosta pysyvän samalla tasolla tai hieman parantuvan. Työpaikkaomavaraisuus on Honkajoella ollut hieman yli 100 prosenttia ja nettopendelöinti muihin kuntiin on ollut noin 40 henkilöä.

Talouden tervehdyttäminen ja kehitysarvio

Vuosi 2014

Joulukuussa tehdyn vuoden 2014 tilinpäätösarvion mukaan Honkajoen vuosikate olisi hieman suurempi vuoteen 2013 verrattuna. Vuosikate olisi noin 390 000 euroa positiivinen ja tilikauden tulos muodostuisi noin 30 000 – 50 000 euroa ylijäämäiseksi. Näin taseen kertynyttä alijäämää ei olennaisesti vähene. Positiiviseen tulosarvioon on vaikuttanut yhteisöveron tuoton suuri kasvu ja menosäästöt.

Vuodet 2015 – 2020

Honkajoen valtuusto on hyväksynyt marraskuussa 2014 talouden tasapainotusohjelman vuosille 2015 – 2020. Tasapainottamissuunnitelma sisältää sekä tuloihin että menoihin kohdistuvia toimenpiteitä. Kooste tasapainottamishojelmasta on liitteenä 7.

Tasapainottamishojelman mukaan vuodelle 2015 on tehty ehdotukset säästötoimista (tulot ja menot), joilla saadaan aikaan noin 621 000 euron taloutta vahvistava vaikutus. Vuodelle

2016 toimilla saadaan noin 375 000 euron, vuodelle 2017 noin 295 000 euron, vuodelle 2018 noin 234 000 euron, vuodelle 2019 noin 294 000 euron ja vuodelle 2020 noin 330 000 euron vaikutukset toimintakatteisiin. Kumulatiivisesti ne ovat yhteensä noin 2 155 000 euroa. Suurimpia säästökohteita ovat henkilöstösäästöt ja palveluihin liittyvät karsinnat. Tulopuolella suurimman hyödyn muodostaa vesilaitoksen taksojen korotus. Henkilöstösäästöt perustuvat luonnollisen poistuman hyödyntämiseen ja tehtävien uudelleen järjestelyyn. Henkilöstöjärjestelyistä päätetään talousarvion henkilöstösuunnitelman yhteydessä (suunnitelma käsittää 3 vuoden ajanjakson)

Esitetyillä säästötoimenpiteillä on tarkoituksena saada aikaan toimintakuluissa vuonna 2015 laskelman mukaan lähes 400 000 euron alennus vuoteen 2014 verrattuna ja tämän jälkeen pitää toimintakulujen tason kasvun euromäärältään vähäisenä seuraavat vuodet ainakin vuoteen 2020 asti.

Vuodelle 2015 on tehty päätös nostaa kunnallisveroprosenttia 21,25 prosentista 21,50 prosenttiin. Tämä korotus tuo kunnalle lisää verotuloja noin 57 000 euroa. Tämän lisäksi kunnassa nostetaan kiinteistöveroja. Vuosille 2016 – 2020 ei ole esitetty verojen korotuksia, mutta verotulojen on arvioitu kasvavan vuosina 2015 - 2020 keskimäärin 2,0 % vuodessa.

Valtionosuuksissa on pidetty laskelmassa vuoden 2015 taso tuleville vuosille. Uusi valtionosuusjärjestelmä astuu voimaan vuoden 2015 alussa ja sen mukaan Honkajoki saa lisää valtionosuutta noin 152 000 euroa eli noin 83 euroa/asukas. Siirtymätasaus huomioon ottaen kunta saa tämän lisäyksen täysimääräisenä vuonna 2016. Mutta ottaen huomioon päätetyt valtionosuuksien leikkaukset vuosille 2015 – 2017, niin Honkajoen valtionosuudet laskevat 2014 verrattuna lähes 290 000 euroa ja pysyvät vuoden 2014 tason alle useita vuosia.

Honkajoella on myös tarkoitus Pohjois-Satakunnan peruspalveluliikelaitoksen (PoSa) toiminnan tehostamisen kautta saada talouden tasapainottamista. PoSa:n jäsenkunnat ovat sopineet toiminnan ja johtamisen tehostamisselvitystyön toteuttamisesta. Konsulttityö on käynnistynyt ja selvityksen on määrä olla valmis maaliskuussa 2015.

Esitetyillä toimenpiteillä on tarkoitus korjata Honkajoen taloudellinen tilanne ja saada vuodesta 2015 lähtien vuosikate kattamaan poistotason. Tilikauden tulokset olisivat plusmerkisiä, jolloin taseen kertynyt alijäämä saataisiin uuden kuntalain vaatimusten mukaisesti käännettyä ylijäämäksi vuonna 2020.

Arviointiryhmän arvio Honkajoen kunnan talouden kehityksen kestävydestä ja edellytyksistä turvata asukkailleen lainsäädännön edellyttämät palvelut

Pitkän ajan tuloslaskelmassa kunnan taseen kertynyttä alijäämää yritetään saada katetuksi tiukoilla säästötoimilla. Kunnan talouden tarkastelutyöryhmä on tehnyt ansiokasta työtä ja tehnyt selkeät laskelmat mahdollisista toimenpiteistä talouden kehitysuran kääntämiseksi.

Esitetyt toimenpiteet sisältävät sekä lyhytaikaisia, että pitkävaikutteisia esityksiä. Suurin osa, etenkin vuoden 2015 säästöesityksistä, on kunnan henkilöstöä vähentäviä ja kunnan hoitamien palveluiden supistamista tai muuttamista taloudellisemmiksi. Lisäksi karsitaan kunnan myöntämiä lisiä tai avustuksia.

Arviointiryhmä pitää keskeisenä, että kunta toteuttaa johdonmukaisesti tasapainottamisohjelman siinä muodossa kuin se on valtuustossa 10.11.2014 hyväksytty ja jatkaa sen kehittämistä huomioiden muuttuvat olosuhteet. Tämä on edellytyksenä tasapainottamisohjelman vaikuttavuudelle ja kestävyydelle. Erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksiin ja toimintaan tulee kiinnittää huomiota. Lisäksi kunnan koko henkilöstörakennetta ja sen määrää tulee tarkastella jatkossa, mm. eläköitymisien yhteydessä. On toteutettava ne palvelurakennemuutokset kaikilla toimialoilla, jotka ovat välttämättömiä kustannusten hillitsemiseksi.

si, päällekkäisten toimintojen purkamiseksi, toimivien hoitoketjujen varmistamiseksi ja palvelujen vaikuttavuuden parantamiseksi.

Arviointiryhmä korostaa, että palvelujen kustannusten kattaminen tulee tapahtua pääosin vakaan ja tasapainoisen tulorahoituksen kautta. Ei kertaluonteisilla järjestelyillä, kuten omaisuuden myynnillä, lainarahoituksella tai toistuvilla lomautuksilla, joilla ei saada aikaan pysyviä ratkaisuja. Honkajoella ei ole merkittäviä rahavaroja tai nopeasti realisoitavaa omaisuutta, joilla voitaisiin kompensoida tulorahoituksen vajetta tai rahoittaa yllättäviä investointeja. Lainamäärän alentaminen on myös oleellista kunnan talouden kestävyyskannalta.

Mikäli tervehdyttämistoimenpiteitä ei toteuteta esitetystä laajuudesta, Honkajoen talouden liikkumavara ja edellytykset palvelujen tarjoamiseen heikkenevät oleellisesti. Tällä hetkellä Honkajoen kunnan taloustilanne on haastava, joten arviointiryhmä pitää muutoksia välttämättöminä. Myös se, että talouden säästöesityksiin sisältyy arviointiryhmän mielestä monia epävarmuuksia korostaa sitoutumista ja toteuttamista. Kaikki valtuustossa hyväksytyt säästötoimenpiteet tulee toteuttaa aiotussa aikataulussa. Alijäämän kattamisvelvollisuus jatkuu myös usean valtuustokauden yli.

On kuitenkin kiinnitettävä huomiota myös kunnan palveluksessa olevan henkilöstön jaksamiseen, koska tasapainottamisohjelma sisältää henkilöstön vähennyksiä. Talouden tasapainottamisohjelma kestää kunnassa vuosia ja kohtuuttoman suuressa säästöpainneessa työskentely voi vaarantaa sekä henkilöstön jaksamisen että työssä pysymisen. Liitteenä Honkajoen kunnan henkilöstöjärjestöjen kannanotot kunnan säästöohjelmaan (liite 8).

Pienetkin ylitykset toimenpideohjelman mukaiseen menokehitykseen voivat kääntää talouden kehityksen yhä huonommaksi. Yllättävät muutokset laskelmien oletuksissa, esimerkiksi erikoissairaanhoidon ennakoitua suurempi menokehitys tai rahoituskustannusten kasvu, voivat nopeasti huonontaa talouden tilaa ja vaarantaa palvelujen saatavuuden. Myös yleisen talouskehityksen odotettua hitaampaan parantumiseen tulee varautua, sillä se hidastaisi verotulojen kasvua ja vaikuttaisi välittömästi kunnan taloutta heikentävästi. Yleisen taloudellisen kehitysarvion mukaan vuodet 2015 - 2018 tulevat olemaan kuntakentällä taloudellisesti vaikeita.

Sosiaali- ja terveystaloudellista koskeva SOTE-järjestämislaki aiheuttaa muutoksia kuntien rahoitusasemaan. Lakiesityksen mukaan kunnat rahoittavat sote-alueiden toiminnan asukasluokun perustuvalla maksulla, jossa otetaan huomioon myös tarvetekijöitä kuten esimerkiksi ikärakenne ja sairastavuus. Lakiesitykseen liittyvän koelaskelman mukaan Honkajoen rahoitusosuus laskisi noin 286 000 euroa. On kuitenkin syytä muistaa että uudistuksen on tarkoitus tulla voimaan vuonna 2017 ja laskelmat on tehty vuosien 2011 - 2013 tiedoilla.

Kokonaisuutena katsoen näyttää, että SOTE-järjestämislaki ja valtionosuuksien leikkaus toteutuessaan kokonaisuudessaan tuovan vain alle 0,25 prosenttiyksikön korotuspaineen Honkajoen kunnalle.

Edellä mainitun perusteella arviointiryhmä katsoo, että Honkajoen kunnalla on edellytykset palvelujen järjestämiseen ja turvaamiseen kuntalaisille itsenäisenä kuntana.

Arviointiryhmä katsoo joka tapauksessa, että tasapainottamisohjelman huolellisen toteuttamisen lisäksi Honkajoen kunnan tulee tarkastella kuntalaisten palvelujen järjestämisen ja turvaamisen kysymyksiä laajemmassa kokonaisuudessa ja jatkaa käynnissä olevia liitosselvitystä ja -neuvotteluja Kankaanpään kaupungin kanssa.

Valtiovarainministeriö tulee seuraamaan Honkajoen kunnan talouden kehitystä ja kriteerien edelleen toteutuessa se voi uudelleen asettaa arviointiryhmän selvittämään kunnan mahdollisuutta toimia itsenäisenä.

3 Arviointiryhmän ehdotus

Arviointiryhmä edellyttää, että Honkajoen kunta toteuttaa 10.11.2014 hyväksytyn talouden tasapainottamisohjelman vuosille 2015 – 2020 siinä laajuudessa kuin se on liitteessä 6 esitetty ja sisällyttää ohjelmaan kuuluvat pitemmän aikavälin toimenpiteet ja tavoiteluvut tuleville vuosille laadittaviin taloussuunnitelmiin. Kertyneen alijäämän kattamisen, investointien määrän ja lainamäärän kehityksen osalta lähtökohtana tulee olla liitteen 7 arviolaskelman mukainen vuosittainen kehitys.

Arviointiryhmä ei ehdota tässä vaiheessa erityisen kuntajakoselvityksen asettamista Honkajoen kunnan osalta. Arviointiryhmä kuitenkin korostaa Honkajoen kunnan ja Kankaanpään kaupungin välillä meneillään olevan yhdistymisselvityksen suorittamista kuntarakennelain (1698/2009) 4 b §:n mukaisesti.

4 Jatkotoimenpiteet

Kunnanvaltuuston on käsiteltävä arviointiryhmän toimenpide-ehdotukset ja saatettava niitä koskeva päätös valtiovarainministeriön tietoon jatkotoimenpiteitä varten helmikuun 2015 loppuun mennessä.

Helsingissä 18.12.2014

Kari Lehtinen

Vesa Lappalainen

Mauno Mäkiranta

LIITTEET

1. Asetuksen mukaisten Honkajoen kunnan talouden tunnuslukujen raja-arvojen täyttyminen
2. Asettamispäätös VM007:14/2008
3. Tietoja Honkajoen kunnan palvelutuotannon kustannuksista 2012 ja vertailuryhmät
4. Tilinpäätöstietoja vuosilta 2011 – 2013, Honkajoki ja vertailuryhmät
5. Tilastokeskuksen väestöennuste 2014 – 2030, Honkajoki ja koko maa, TK 28.9.2012
6. Honkajoen kunnan talouden arviolaskelma vuoteen 2020
7. Honkajoen kunnan talouden tasapainottamisohjelma vuosille 2015 – 2020 (kooste)
8. Honkajoen kunnan henkilöstöjärjestöjen kannanotot kunnan säästöohjelmaan

JAKELU
TIEDOKSI

Honkajoen kunnanvaltuusto
Valtiovarainministeriö
Suomen Kuntaliitto

Liite 1. Asetuksen mukaisten Honkajoen Honkajoen kunnan talouden tunnuslukujen raja-arvojen täytyminen

Valtiovarainministeriö/Kunta- ja aluehallinto-osasto

46.2014

KUNNAN PERUSPALVELUJEN VALTIONOSUDESTA ANNETUN LAIN 63a §:N MUKAISET KUNNAT JA KRITERISTÖ

Vuosien 2012 ja 2013 tilinpäätösmennakoiden mukaan, kesäkuu 2014

Taseen alijäämä vähintään -1000 €/as ja edellisvuonna -500 €/as

tai kuusi tunnuslukua, joiden osalta raja-arvot täytyvät kahtena vuonna peräkkäin:

1. Vuosikate ilman harkintavaraista valtionosuuden korotusta negatiivinen
2. Lainakanta ylittää maan keskiarvon vähintään 50 %:lla
3. Taseessa on kertynyt alijäämää
4. Tuloveroprosentti vähintään 0,5 yksikköä korkeampi kuin maan painotettu keskiarvo
5. Onnavaraisuusaste (kuinka suuri on oman pääoman osuus koko pääomasta) alle 50 % ja
6. Suhteellinen velkaantuneisuus (kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvitaan vieraan pääoman takaismaksuun) vähintään 50 %

1.		2.		3.		4.		5.		6.											
Kunta	2012 As.luku	2013 As.luku	Krit. täyt.	2012 Lainat €/as	2013 Lainat €/as	Krit. täyt.	2012 Kert. ali-ylj. €/as	2013 Kert. ali-ylj. €/as	Krit. täyt.	2012 Tulovero- Tulovero- % (>19,76)	2013 Tulovero- Tulovero- % (>19,90)	Krit. täyt.	2012 Onnavar. aste, %	2013 Onnavar. aste, %	Krit. täyt.	2012 Suht.velk. %	2013 Suht.velk. %	Krit. täyt.	2012 Suht.velk. %	2013 Suht.velk. %	Krit. täyt.
KOKONA			244 377	2 262 2 542			1 217 1 284			19,26 19,40			62,1 60,4			47,4 50,7					
Honkajoki	1 832	1 819	41 132	0	2 180 2 141	0	-926 -1 008	1	20,75 20,75	1	33,2 32,5	1	34,1 33,7	0	3						

KUNNAN PERUSPALVELUJEN VALTIONOSUUDESTA ANNETUN LAIN 63a §:N MUKAI- SEN ARVIOINTIRYHMÄN ASETTAMINEN

Asettaminen:

Valtiovarainministeriö on tänään asettanut kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 63a §:n mukaisen Honkajoen kuntaa koskevan arviointiryhmän, jonka tehtävänä on tehdä laissa tarkoitettu selvitys kunnan mahdollisuuksista turvata asukkailleen lainsäädännön edellyttämät palvelut.

Toimikausi:

15.8.2014 - 31.12.2014.

Tausta ja tehtävät:

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 63a §:n mukaan kunnan ja valtion tulee yhdessä selvittää kunnan mahdollisuudet turvata asukkailleen lainsäädännön edellyttämät palvelut sekä ryhtyä toimenpiteisiin palvelujen edellytysten turvaamiseen. Velvoite syntyy, jos rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat kunnan talouden tunnusluvut ovat olennaisesti ja toistuvasti koko maan vastaavia tunnuslukuja heikommat ja ovat kahtena vuonna peräkkäin alittaneet valtioneuvoston asetuksella säädetty raja-arvot. Niiden täytyessä tehdään laissa tarkoitettu selvitys arviointiryhmässä, jonka jäsenistä yhden nimeää valtiovarainministeriö ja yhden asianomainen kunta. Lisäksi valtiovarainministeriö nimeää asianomaista kuntaa kuultuaan arviointiryhmän puheenjohtajaksi mainituista tahoista riippumattoman henkilön.

Arviointiryhmä tekee ehdotuksen kunnan asukkaiden palvelujen turvaamiseksi tarvittavista toimenpiteistä. Kunnanvaltuuston on käsiteltävä arviointiryhmän toimenpide-ehdotukset ja saatettava niitä koskeva päätös valtiovarainministeriön tietoon mahdollisia jatkotoimenpiteitä varten. Valtiovarainministeriö tekee arviointiryhmän toimenpide-ehdotusten ja kunnanvaltuuston päätösten perusteella ratkaisun kuntarakennelaissa tarkoitetun erityisen selvityksen tarpeellisuudesta kuntajaon muuttamiseksi.

Kokoonpano:

Arviointiryhmän kokoonpano on seuraava:

Puheenjohtaja	Kari Lehtinen	Valtiotieteen maisteri
Kunnan nimeämä jäsen	Mauno Mäkiranta	Honkajoen kunnanjohtaja
Ministeriön nimeämä jäsen	Vesa Lappalainen	Neuvotteleva virkamies, VM

Lisäksi arviointiryhmän kokouksiin voivat kunnan ilmoituksen perusteella osallistua Honkajoen kunnanhallituksen puheenjohtaja Tommi Laitila ja liikuntapaikkahoitaja Tapio Rauhala, joka on ryhmässä kunnan henkilöstön edustaja. Arviointiryhmän pysyvänä asiantuntijana toimii ylitarkastaja Suvi Savolainen valtiovarainministeriöstä.

Arviointiryhmän asiantuntijana/sihteerinä toimii neuvotteleva virkamies Arto Salmela valtiovarainministeriöstä. Arviointiryhmä voi tarvittaessa kuulla myös ryhmän ulkopuolisia asiantuntijoita.

Kustannukset:

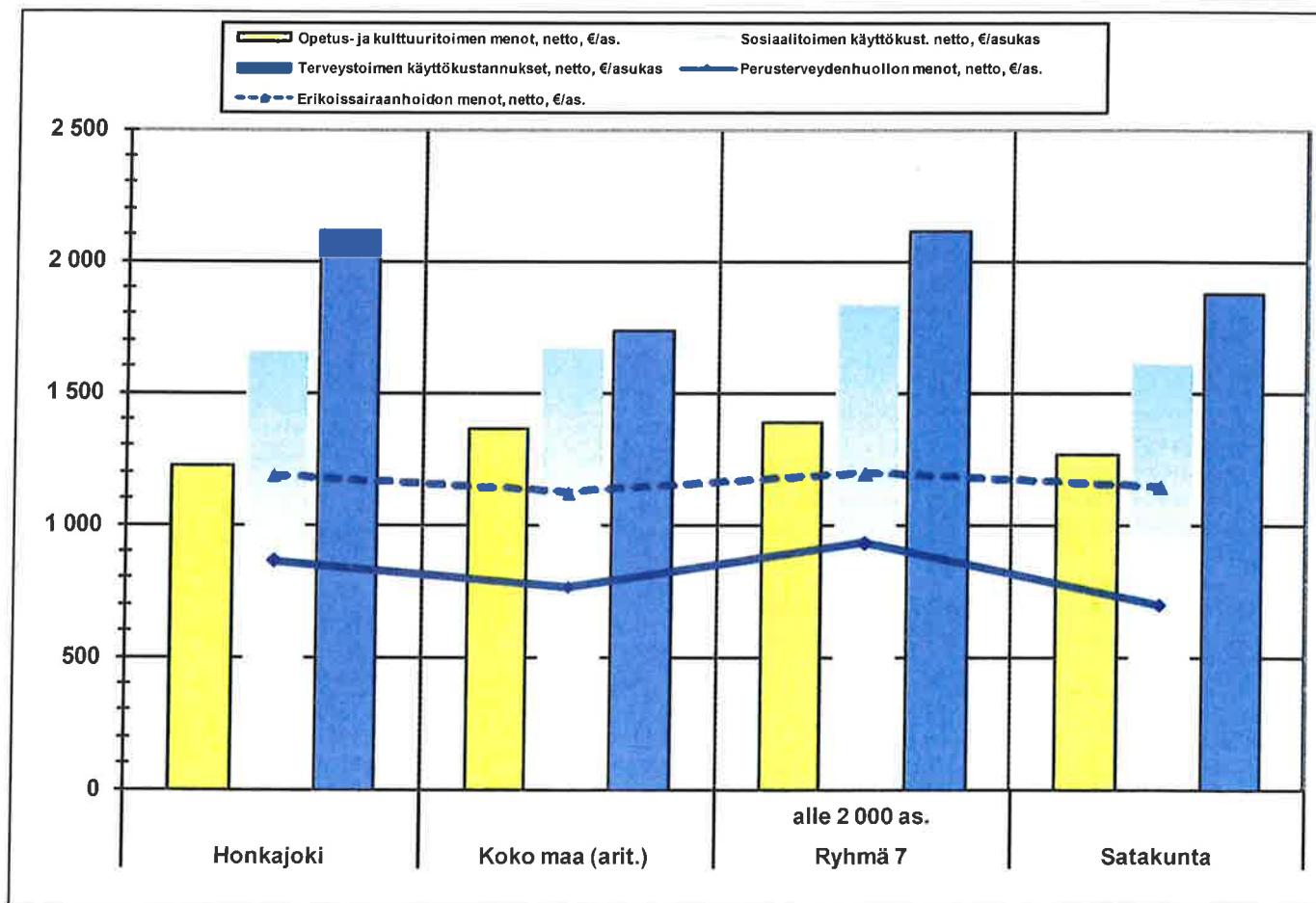
Valtiovarainministeriö korvaa kunnan nimeämän edustajan matka- ja majoituskustannukset sekä maksaa päivärahan. Arviointiryhmän puheenjohtajalle maksetaan erikseen määräytyvä kokouskohtainen palkkio sekä matka- ja majoituskustannukset. Kustannukset maksetaan valtiovarainministeriön toimintamenomomentilta 28010112.

Liikenne- ja kuntaministeri Paula Risikko

Osastopäällikkö, Päivi Laajala
ylijohtaja

JAKELU Arviointiryhmään nimetyt
TIEDOKSI Suomen Kuntaliitto
Liikenne- ja kuntaministeri Paula Risikko
Hare -mappi

Opetus- ja kulttuuritoimen käyttökust. netto, €/asukas	1 224	1 364	1 388	1 268
Opetustoimi:				
Käyttökustannukset, netto €/asukas,	991	1 151	1 158	1 025
Perusopetus:				
Oman perusopetuksen käyttökust. (netto) oppilasta kohti, €	11 014	9 113	11 303	8 136
Perusopetusta saavien oppilaiden määrä koulua kohti (kunnan ylläpit.)	81	193	86	153
Kunnan ylläpitämien peruskoulujen määrä	2	9	2	7
Keskimääräinen ryhmäkoko, 1 - 6 luokat (vuoden 2012 tieto)	15,9	17,4	11,3	17,2
Keskimääräinen ryhmäkoko, 7 - 9 luokat (vuoden 2012 tieto)	13,2	13,8	9,7	13,4
2. asteen koulutuksessa aloittaneet/perusopetuksen päättötodistuksen saaneet, %	96,2	93,2	92,7	95,3
Lukio:				
Oman lukio-opetuksen käyttökust. (netto) oppilasta kohti, €	-	9 218	23 990	6 897
Ammattikorkeakoulussa, yliopistossa tai ammat. koulutuksessa 2 vuotta yo-tutk. suorittamisen jälkeen opiskelevat/kaikki 2 vuotta sitten yo-tutk. suorittaneet, %	0,0	81,8	94,6	83,3
Toisen asteen ammatillinen koulutus:				
Oman ammatill. koulutuksen käyttökust. (netto) op.tuntia kohti, €	-	206	0	1 080
Työllistyneet/amatillisen tutkinnon edellisellä 3,5 vuoden tarkastelu-jaksolla suorittaneet, % (vuoden 2010 tieto)	0,0 %	68,6 %		69,5 %
Päätoimiset opiskelijat/amatillisen tutkinnon edellisellä 3,5 vuoden tarkastelujaksolla suorittaneet, % (vuoden 2010 tieto)	0,0 %	9,0 %		8,3 %
Nuorisopalvelut:				
Nuorisotoimen käyttökustannukset, netto, €/asukas	15	27	27	25
Liikuntapalvelut:				
Liikunnan ja ulkoilun käyttökustannukset €/asukas	107	75	82	92
Kulttuuritoimi:				
Yleisen kulttuuritoimen käyttökustannukset, netto €/asukas	4	13	9	14
Kirjastotoimi:				
Kirjaston käyttökustannukset, netto (€/asukas)	60	61	78	53
Kirjastoaineistokulut (€/asukas)	9,8	9,6	13,3	9,9
Fyysisiä käyntejä/asukas	4,7	9,4	9,8	7,6
Verkkokäynnit/asukas	1,7	8,7	7,2	3,0

Valtiovarainministeriö/Kunta- ja aluehallinto-osasto,4.6.2014

KUNTIEN TILINPÄÄTÖKSET 2011 - 2013

Valitse kunta valikosta: Honkajoki

Honkajoki	2011	2012	2013
Asukasluvu	1 848	1 832	1 819
		-0,9	-0,7
Tunnuslukuja			
Lainat, euro/as	1 976	2 180	2 141
Konsernilainat, euro/as	2 801	2 999	0
Lainanhoitokate	0,3	0,7	0,5
Suhteellinen velkaantuneisuus	33,4	34,1	33,7
Rahoitusvarallisuus, euro/as	-2 802	-2 916	-2 959
Omavaraisuusaste, %	34,9	33,2	32,5
Rahavarat, euro/as	91	128	103
Kassan riittävyys, pv	3	4	4
Kassastamaksut, euro/as	10 377	10 751	10 775
Tuloslaskelma	1 000 € euro/as	1 000 € euro/as	1 000 € euro/as
Henkilöstömenot (palkat+sivukulut)	8 498 4 598	8 813 4 811	8 675 4 769
Palvelujen ostot	8 512 4 606	8 634 4 713	8 751 4 811
Toimintatuotot, sis. valmistus omaan käyt.	8 251 4 465	8 929 4 874	8 687 4 776
Toimintakulut	18 071 9 779	18 569 10 136	18 665 10 261
Toimintakate	-9 820 -5 314	-9 640 -5 262	-9 978 -5 485
Verotulot	5 033 2 723	5 067 2 766	5 476 3 010
Valtionosuudet, josta hark.var. avustus	4 940 2 673 300 162	4 969 2 712 240 131	4 808 2 643 0 0
Verorahoitus	9 973 5 397	10 036 5 478	10 284 5 654
Käyttökate	153 83	396 216	306 168
Korkotuotot/-menot, netto	-84 -45	-96 -52	-75 -41
Muut rahoituskulut/-tuotot, netto	14 8	15 8	10 5
Vuosikate	83 45	315 172	241 132
Suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalen.	312 169	363 198	382 210
Satunnaiset tuotot	0 0	0 0	0 0
Satunnaiset kulut	0 0	0 0	0 0
Tilikauden tulos	-229 -124	-48 -26	-141 -78
Poistoeron lisäys(-) tai vähennys(+)	5 3	5 3	6 3
Varausten lisäys(-) tai vähennys(+)	0 0	0 0	0 0
Rahastojen lisäys(-) tai vähennys(+)	0 0	0 0	0 0
Tilikauden yli-/alijäämä	-224 -121	-43 -23	-135 -74
Kumulatiivinen yli-/alijäämä	-1 655 -896	-1 697 -926	-1 833 -1 008
Rahoituslaskelma	1 000 € euro/as	1 000 € euro/as	1 000 € euro/as
Toiminnan rahavirta	85 46	284 155	137 75
Investoinnit, netto	-453 -245	-494 -270	-142 -78
- Investointimenot	-537 -291	-530 -289	-304 -167
+ Rahoitusosuudet investointimenoihin	86 47	1 1	0 0
+ Investointihyödykkeiden luovutustulot	-2 -1	35 19	162 89
Saamisten muutos	-151 -82	-148 -81	71 39
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-435 -235	-456 -249	-514 -283
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	200 108	470 257	400 220
± Lyhytaikaisten lainojen muutos	-60 -32	330 180	13 7
Toiminnan ja investointien rahavirta	-368 -199	-210 -115	-5 -3
Verotulot	5 033 2 723	5 067 2 766	5 476 3 010
Kunnallisvero	4 140 2 240	4 272 2 332	4 538 2 495
Yhteisövero	626 339	511 279	646 355
Kiinteistövero	267 144	284 155	292 161
Lainakanta,	3 651 1 976	3 994 2 180	3 894 2 141
josta pitkäaikainen laina	2 890 1 564	2 857 1 559	2 692 1 480
josta lyhytaikainen laina	761 412	1 137 621	1 202 661
Lainasaamiset	19 10	11 6	6 3
Tuloveroprosentti	20,25	20,75	20,75
Veroprosenttiyksikön tuotto	204 111	206 112	219 120
Sijoitus vuosikatteen (euro/as) mukaan	265	137	232
Lähde: Tilastokeskus			

HONKAJOEN TALOUDEN TUNNUSLUKUJA SUHTEESSA VERTAILUKUNTIIN 2010 - 2013, €/asukas

Vuosikate, euro/as				Muutokset, €/as:			Ero Honkajokeen, €/as:					
	2010	2011	2012	2013	10-11	11-12	12-13	2010	2011	2012	2013	
Honkajoki	373	45	172	132	-328	127	-40					
Koko maa	461	382	248	380	-79	-134	132	88	416	76	248	
Satakunta	458	294	239	448	-164	-55	209	85	249	67	316	
alle 2 000	500	237	127	317	-263	-110	190	127	192	-45	185	
Lainat, euro/as												
	2010	2011	2012	2013	10-11	11-12	12-13	2010	2011	2012	2013	
Honkajoki	2 101	1 976	2 180	2 141	-125	204	-39					
Koko maa	1 956	2 038	2 262	2 542	82	224	280	-145	62	82	401	
Satakunta	1 163	1 304	1 533	1 737	141	229	204	-938	-672	-647	-404	
alle 2 000	1 951	2 094	2 273	2 680	143	179	407	-150	118	93	539	
Toimintakate												
	2010	2011	2012	2013	10-11	11-12	12-13	2010	2011	2012	2013	
Honkajoki	-4 894	-5 314	-5 262	-5 485	-420	52	-223					
Koko maa	-4 391	-4 602	-4 859	-4 989	-211	-257	-130	503	712	403	496	
Satakunta	-4 544	-4 828	-4 953	-5 023	-284	-125	-70	350	486	309	462	
alle 2 000	-5 135	-5 523	-5 899	-6 140	-388	-376	-241	-241	-209	-637	-655	
Verotulot												
	2010	2011	2012	2013	10-11	11-12	12-13	2010	2011	2012	2013	
Honkajoki	2 572	2 723	2 766	3 010	151	43	244					
Koko maa	3 416	3 531	3 562	3 790	115	31	228	844	808	796	780	
Satakunta	3 179	3 221	3 336	3 613	42	115	277	607	498	570	603	
alle 2 000	2 683	2 735	2 758	2 968	52	23	210	111	12	-8	-42	
Valtionosuudet												
	2010	2011	2012	2013	10-11	11-12	12-13	2010	2011	2012	2013	
Honkajoki	2 722	2 673	2 712	2 643	-49	39	-69					
Koko maa	1 383	1 419	1 488	1 522	36	69	34	-1 339	-1 254	-1 224	-1 121	
Satakunta	1 773	1 847	1 788	1 807	74	-59	19	-949	-826	-924	-836	
alle 2 000	2 925	3 025	3 257	3 474	100	232	217	203	352	545	831	
Verorahoitus yht.												
	2010	2011	2012	2013	10-11	11-12	12-13	2010	2011	2012	2013	
Honkajoki	5 294	5 396	5 478	5 653	102	82	175					
Koko maa	4 799	4 950	5 050	5 312	151	100	262	-495	-446	-428	-341	
Satakunta	4 952	5 068	5 124	5 420	116	56	296	-342	-328	-354	-233	
alle 2 000	5 608	5 760	6 015	6 442	152	255	427	314	364	537	789	
Kumulatiivinen yli- /alijäämä, €/as												
	2 002	2003	2 004	2005*	2006*	2007*	2008	2 009	2010*	2011*	2012*	2013
Honkajoki	301	215	-119	-504	-790	-818	-878	-988	-761	-896	-926	-1 008
	301	215	-119	-575	-871	-900	-878	-988	-910	-1 058	-1 057	-1 008

Liite 5. Tilastokeskuksen väestöennuste 2014 – 2030, Honkajoki ja koko maa, TK 28.9.2012

Vuodet	2015	2020	2025	2030	% - muutos 2015 - 2030	Kpl-muutos 2015 - 2030
Ikäluokat yhteensä	1 734	1 652	1 597	1 501	-13,4	-233
0 - 6	119	115	111	105	-11,8	-14
7 - 16	168	181	183	174	3,6	6
17 - 19	43	41	49	48	11,6	5
20 - 64	947	820	722	661	-30,2	-286
65 - 74	244	281	273	187	-23,4	-57
75 - 84	143	150	189	218	52,4	75
84 -	70	64	70	108	54,3	38

Osuudet, %

0 - 6	6,9	7,0	7,0	7,0
7 - 19	12,2	13,4	14,5	14,8
20 - 64	54,6	49,6	45,2	44,0
65 ja yli	26,4	30,0	33,3	34,2

Liite 6. Honkajoen kunnan talouden arviolaskelma vuoteen 2023

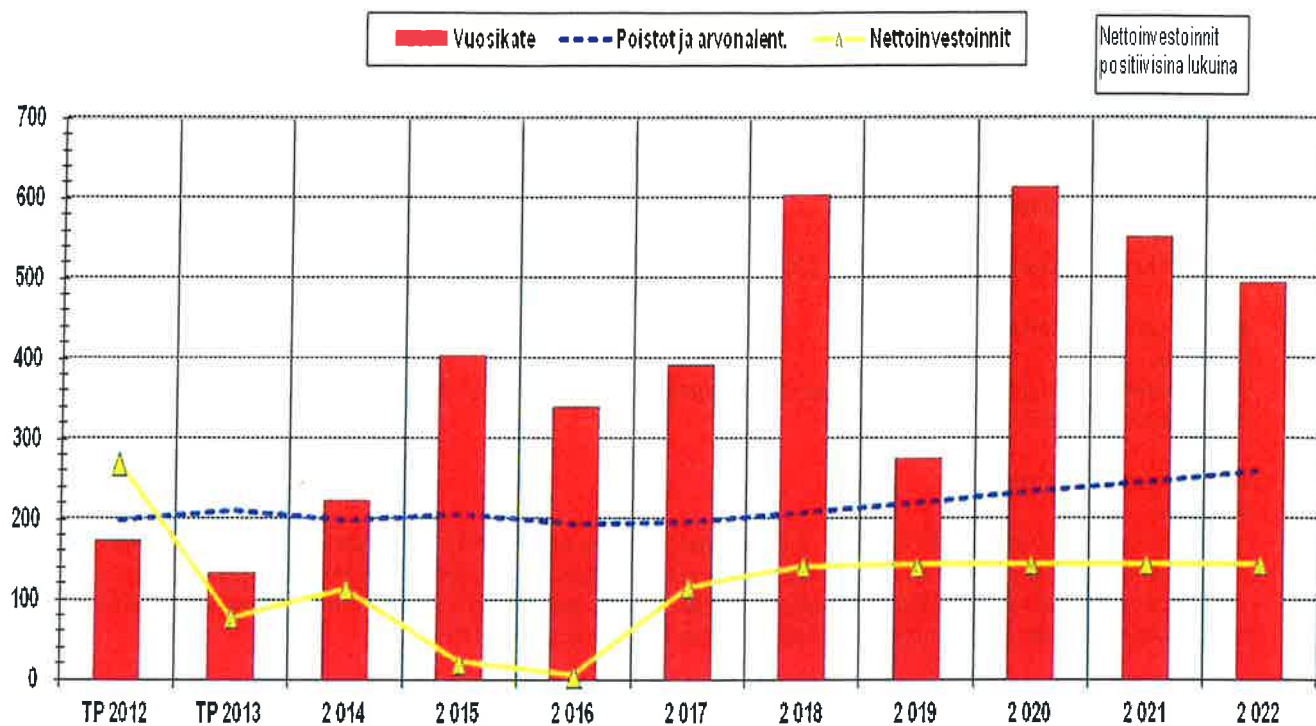
HONKAJOEN KUNNAN TALOUDEN ARVIOINTILASKELMA VUOTEEN 2023

	TP 2012	TP 2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
TULOSLASKELMA												
Asukasluku 31.12.	1 832	1 819	1 819	1 809	1 799	1 789	1 779	1 769	1 759	1 749	1 739	1 729
Veroprosentti	20,75	20,75	21,25	21,50	21,50	21,50	21,50	21,50	21,50	21,50	21,50	21,50
vero-% yksikön tuotto	206	221	226	226	226	226	226	226	226	226	226	226
? noston vaikutus			111	57	0	0	0	0	0	0	0	0
Toimintatuotot	8 929	8 687	8 072	8 053	8 032	8 075	9 033	9 033	9 033	9 295	9 565	9 842
Toimintakulut	18 569	18 665	18 460	17 935	18 045	18 171	18 909	19 601	19 178	19 696	20 228	20 774
Kotikuntakorv.+elätustuen pal., netto				0	0	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakate	-9 640	-9 978	-10 388	-9 882	-10 013	-10 096	-9 876	-10 568	-10 145	-10 401	-10 663	-10 932
Kunnallisverot	4 272	4 538	4 658	4 863	4 960	5 059	5 160	5 264	5 368	5 475	5 585	5 697
Yhteisöverot	511	646	876	845	748	799	814	831	847	884	923	964
Kiinteistöverot	284	292	433	499	509	519	530	540	551	562	573	585
Verotulot	5 067	5 476	5 967	6 207	6 217	6 377	6 504	6 635	6 766	6 922	7 081	7 245
Valtionosuudet	4 969	4 808	4 874	4 417	4 417	4 417	4 417	4 417	4 417	4 417	4 417	4 417
valtionos. pl. hark.var.	4 669	4 808	4 620									
Korkotuotot	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Korkokulut	97	75	64	58	53	50	46	43	40	41	36	32
Muut rahoitustuotot	59	51	62	61	61	61	61	61	61	61	61	61
Muut rahoituskulut	44	41	45	45	45	45	45	45	45	45	45	45
VUOSIKATE	315	241	406	700	584	664	1 015	457	1 014	912	815	714
€/asukas	172	132	223	387	325	371	571	258	576	522	469	413
Poistot ja arvonalent.	363	382	362	359	333	333	350	369	388	408	430	452
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Satunnaiset kulut	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-48	-141	44	341	251	331	665	88	626	504	385	262
Poistoeron lisäys(-) tai väh.(+)	5	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Varausten lisäys(-) tai väh.(+)	0	0	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
Rahastojen lisäys(-) tai väh.(+)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	-43	-135	50	347	257	337	670	94	631	509	391	267
TASEESTA												
Kertynyt yli-/alijäämä	-1 697	-1 833	-1 783	-1 437	-1 180	-844	-174	-80	552	1 061	1 452	1 719
€/asukas	-926	-1 008	-980	-794	-656	-472	-98	-45	314	607	835	994

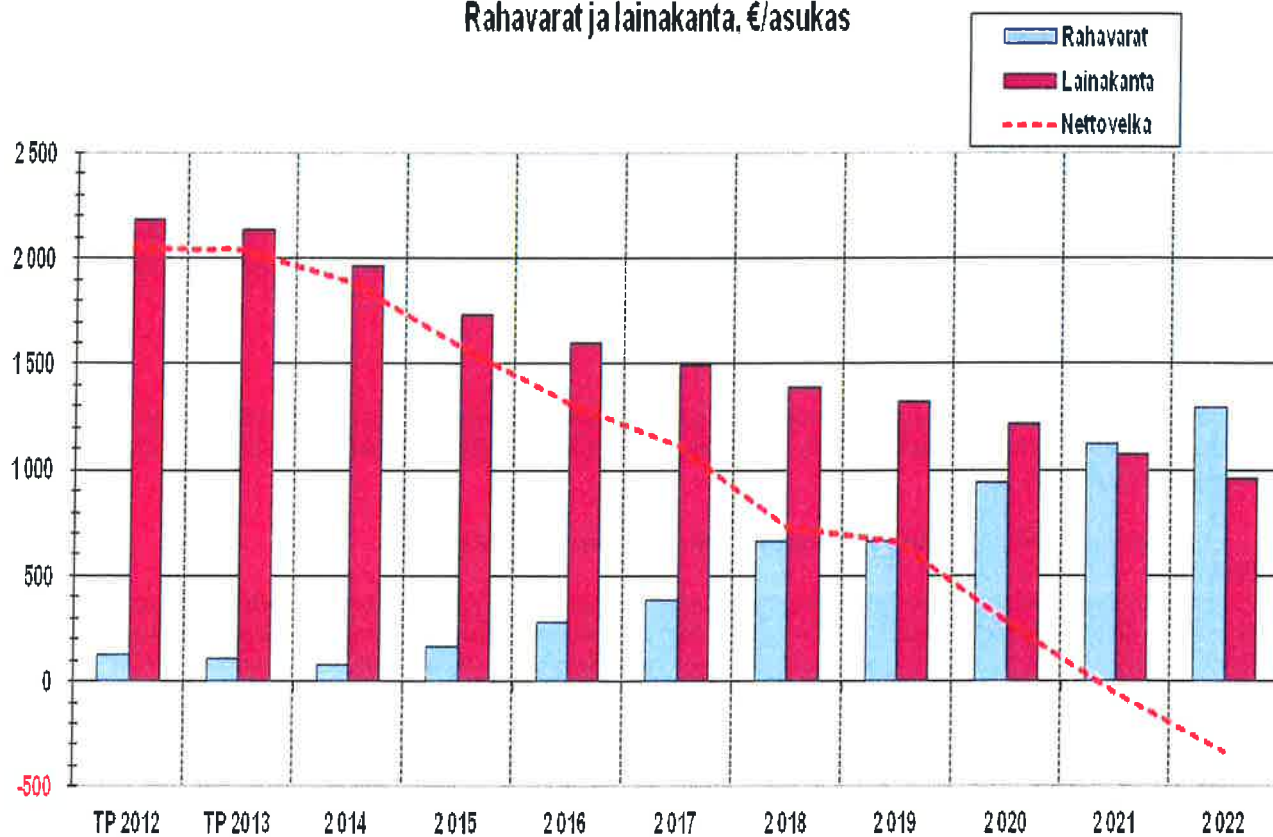
RAHOITUSLASKELMAN JA TASEEN TIETOJA (sisältäen rahoitusjäämän ja sen vajeen kattamisoletukset)

Vuosikate	315	241	406	700	584	664	1 015	457	1 014	912	815	714
Tulorahoituksen korjauserät		-104	-104	-104	-104	-104	-104	-104	-104	-104	-104	-104
Satunnaiset erät, netto	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
= 1. Tulorahoitus, netto		137	302	596	480	560	911	353	910	808	711	610
Investointimenot		-304	-235	-259	-210	-196	-240	-240	-240	-240	-240	-240
Rahoitusosuudet investointeihin		0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Inv.hyödykkeiden luovutustulot		162	25	220	200	0	0	0	0	0	0	0
= 2. Nettoinvestoinnit		-494	-142	-208	-39	-10	-196	-240	-240	-240	-240	-240
€/asukas	270	-78	-114	-22	-6	-110	-135	-136	-136	-137	-138	-139
= 3. Rahoitusjäämä												
(1. Tulorahoitus+ 2.Nettoinv.)		-5	94	557	470	364	671	113	670	568	471	370
4. Brutorahoitustarve												
(= Rahoitusjäämä + antolainasaam muutokset + lainanlyh.)			-435	144	220	178	485	-73	484	316	285	176
Antolainasaamisten muutokset		-6	-15	-15	-15	-15	-15	-15	-15	-15	-15	-15
Lainamäärän muutos;		-100	-144	-428	-265	-201	-201	-135	-201	-267	-201	-209
Lainanlyhennykset			544	428	265	201	201	201	201	267	201	209
Lainanlisäystarve			400	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lainakanta	3 994	3 894	3 571	3 143	2 878	2 677	2 476	2 341	2 140	1 872	1 671	1 462
€/asukas	2 180	2 141	1 963	1 737	1 600	1 496	1 392	1 323	1 217	1 070	961	846
Rahavarat	235	188	145	289	509	687	1 172	1 164	1 648	1 963	2 247	2 422
€/asukas	128	103	80	160	283	384	659	658	937	1 122	1 292	1 401
Nettovelka (rahat-lainat)	-3 759	-3 706	-3 426	-2 854	-2 369	-1 990	-1 304	-1 177	-492	91	576	960
€/asukas	-2 052	-2 037	-1 883	-1 578	-1 317	-1 112	-733	-665	-280	52	331	555

Vuosikate, poistot ja nettoinvestoinnit. €/asukas

Rahavarat ja lainakanta. €/asukas

TALOUDEN TASAPAINOTTAMISOHJELMA VUOSILLE 2015–2020

Säästöohjelman kohteet ja perustelut sekä täytäntöönpano

Tulojen lisäykset:

Tuloveroprosentin nosto 0,25 %:lla

Toteutus:

Tuloveroprosenttia korotetaan 0,25 %:a, (2015 21,50 %), tulovaikutus 56.544 €.

Kiinteistöveron korotus

Toteutus:

Yleistä kiinteistöveroprosenttia korotetaan 0,2 prosenttia (vuoden 2015 1,1 %) ja muun asuinrakennuksen veroprosentti 1,1 %, tulovaikutus 65.518 €.

Vesimaksujen korotus

Toteutus:

Vesimaksuja korotetaan 1.1.2015 alkaen: puhtaan veden maksu on 0,82 €/m³, poistetaan vesimaksuista suurkäyttäjä-alennus, jolloin puhtaan veden maksu olisi sama kaikille vesilaitoksen asiakkaille, jätevesimaksutulot määritellään siten, että niillä pystytään kattamaan jätevesi-laitoksen kokonaiskulut (jätevesimaksut 1.1.2015 alkaen 1,94 €/m³ yhdyskuntajäteveden osalta ja teollisuuden jäteveden osalta 4,99 €/m³). Tulovaikutus olisi yhteensä 105.127 €.

Muiden maksujen korotus

Korotetaan 10 %:lla rakennusvalvontamaksuja 2015 alkaen. Vaikutus on n. 1.000 €/vuosi.

Menojen vähentäminen

Työ- ja päivätoimintakeskus

Toteutus:

Kunnan ylläpitämän työ- ja päivätoimintakeskuksen toiminnan siirtyy PoSa:lle vuoden 2015 alusta alkaen. Kunnanhallitus päättää irtisanoo palvelu-sopimuksen PoSa:n kanssa sekä päivätoimintatiloja koskevan vuokrasopimuksen ja lakkauttaa ohjaajan ja avustajan toimet. Päivähoidon ohjaaja irtisanoo avustajan toimesta olevan työntekijän niin, että työsuhde päättyy vuoden 2014 lopussa. PoSa tuottaa päivätoimintapalvelut vuoden 2015 alusta alkaen niiden asiakkaiden osalta, joilla on voimassa oleva palvelusuunnitelma. Toiminnan siirron säästövaikutus on yhteensä n. 65.360 €.

Avustusten karsinta

Toteutus:

Kunnan harkinnanvaraisia avustuksia vähennetään sovitusti yhteensä 21.800 €. Yksityistieavustusten jakoperusteena käytetään käytöstä poistetun valtion yksityistieavustusten jakoperusteita, joissa tuki myönnettiin teille, joilla oli yleistä merkitystä, läpikulkuliikennettä ja riittävä asutus.

Tuntikehysten pienentäminen

Toteutus:

Yhteiskoulun työsuunnitelmassa atk:n ja musiikin opetuksen osalta yhdistetään kaksi opetusryhmää, jolloin tuntikehystä vähenee neljä vuosiviikkotuntia. Säästövaikutus 7.200 euroa. Hongon tuntikehys tarkastetaan, jos 6 luokka siirtyy yhteiskouluun vuoden 2015 syksyllä.

Kuvaamataidon ja taiteenperusopetuksen uudelleen järjestely

Toteutus:

Taiteenperusopetus järjestetään Petäjäopiston toimesta lukuvuoden 2014 alusta alkaen ja yhteiskoulun kuvaamataidon opetus järjestetään sivutoimisen tuntiopettajan toimesta. Kansalaisopistotoiminnan supistumisen johdosta kansalaisopiston tuntikiintiötä ei tarvitse nostaa. Muutos ei lisää kansalaisopistotoiminnan menoja. Säästövaikutus yhteensä 33.677 €.

Kiinteistönhoidon viikonloppupäivystyksestä luopuminen

Toteutus:

Kiinteistön viikonloppupäivystyksestä luovutaan 10.7.2014 alkaen. Honkalan osalta tekninen toimi laatii tarvittavan päivystysjärjestelmän. Säästövaikutus yhteensä on 15.500 €.

Kuntouttavan työtoiminnan tehostaminen

Toteutus:

Kuntouttavaa työtoimintaa tehostetaan PoSa:n ja kunnan välisenä yhteistyönä. Työttömät, joille on tehty aktivointisuunnitelma, sijoitetaan kunnan ja PoSa:n toimipisteisiin. Kunnan, KELA:n ja PoSa:n yhteistyönä kartoitetaan työttömien eläkemahdollisuudet sekä Valtti-hankkeen toiminnan hyödyntäminen. Kunta voi tarvittaessa palkata os aikaisen työsuunnittelijan toiminnan kehittämiseen. Säästövaikutus yhteensä 20.500 €.

Keittiöjärjestelyt

Toteutus:

Vanhainkodin ateriahinnan alentamiseksi toteutetaan seuraavat toimenpiteet:

- Keittiöhenkilökunta ei osallistu PoSa:n asiakkaiden palveluun, vaan PoSa:n henkilökunta jakaa/tarjoilee ruoan asakkaille. Toiminnan muutoksen seurauksena, vanhainkodin keittiöstä voidaan siirtää 1 henkilön työpanos yhteiskoululla vapautuvaan toimeen.
- viikonloppujen ruokailutarjoilusta osastoille vastaa PoSa:n henkilökunta. Toiminnan muutos mahdollistaa 0,5 työntekijän työpanoksen vähentämisen viikonloppuisin.
- edellä olevien toimenpiteiden kokonaisvaikutus olisi yhden työntekijäresurssin vähennys/vuosi.
- ateriapalveluiden määrä pyritään pidettävän vähintään 30 ateriaa päivässä

Yhteiskoulun henkilöstömitoitus on tällä hetkellä keittiömitoituksen mukainen.

Keskuskeittiömalli

- Suunnitelmat ja kustannusarvio ovat valmistuneet
- ajankohtainen, toimiva ja nykyaikainen suunnitelma
- ruokahuoltosuunnitelma on uudistettava ennen uuden keittiön käyttöönottoa.
- henkilöstömitoitus on tarkastettava ennen uuden keittiön käyttöönottoa. Yhteiskoulun keittiön henkilöstömitoitus on tällä hetkellä 2,5 työntekijää, vanhainkodin keittiön henkilöstömitoitus on tällä hetkellä 5,5 työntekijää. Uudessa yhden keittiön mallissa tarvittava henkilöstömitoitus olisi valmistuskeittiön osalta 3,5 työntekijää ja vanhainkodin jakelukeittiön osalta 2 työntekijää. Yhdistetyn keittiön henkilöstömitoitus olisi yhteensä 5 - 5,5.
- keittiöhenkilöstön vähennys toteutetaan eläköitymisen kautta.
- kuljetusjärjestely on suunniteltava muutoksen yhteydessä

Keittiön investoinnista päätetään talousarvion investointisuunnitelman käsittelyn yhteydessä.

Säästövaikutus edellä esitetyistä toimenpiteistä on 34.151 €.

Yhtenäiskoulusuunnitelma

Toteutus:

Yhtenäiskoulusuunnitelma toteutetaan lukuvuoden 2015 alusta alkaen, jolloin 6. luokan opetus järjestetään aineenopettajien toimesta. Opetus toteutetaan Hongon koulussa. Tällöin Hongon koulussa voidaan jakaa 1. luokan opetus kahteen ryhmään. Yhteiskoulun rehtori selvittää luokanopettajien kaksoispätevyydet, jolloin Hongon koulun opettajaresurssia voidaan hyödyntää yhteiskoulun opetuksessa.

Hongon koulu muuttuu viisiopettajaiseksi vuoden 2019 syyslukukauden alusta alkaen. Mikäli vuoden 2017 syksyllä oppilasmäärä 1. luokalla on 20 tai alhaisempi, muutos toteutetaan vuoden 2017 syyslukukauden alusta alkaen.

Säästövaikutus edellä esitetyistä toimenpiteistä on 57.150 €.

Henkilöstösäästöt

Toteutus:

Henkilöstöstrategian perusteena on kunnanvaltuuston hyväksymä linjaus. Henkilöstöstrategia perustuu luonnolliseen poistumaan ja työtehtävien uudelleen järjestelyyn. Virkojen ja toimien vapautuessa selvitetään ensisijassa tehtävien hoito sisäisin järjestelyin.

Toteutetaan vapautuvien virkojen ja toimien uudelleenjärjestelysuunnitelma vuosina 2014 – 2020. Kunnanhallitus laatii vuosittain suunnitelman talousarvion yhteydessä vapautuvien virkojen ja toimien uudelleenjärjestelystä.

Yhteiskoulu/lukion tuntiopettajien virka- ja työsuhteiden osalta työsuhteet tehdään lukuvuosittain niin, että määräaikaisuus alkaisi lukuvuoden alussa ja päättyisi kevätlukukauden päättyessä.

Säästövaikutus ohjelmakaudella on yhteensä 454.420 €.

Omaisuuuden realisointi

Toteutus:

Toteutetaan kunnan omaisuuden realisointi seuraavien kiinteistöjen osalta

Tilan nimi	Rno	Pintalala ha	Käyttötarkoitus
1. Leivo	4:491	10,41	Turvetuotantoalue
2. Leivo	4:491	9,56	Turvetuotantoalue
3. Leivo	4:491	6,33	Turvetuotantoalue
4. Mäki	4:535	2,62	Turvetuotantoalue
5. Antila	2:64	16,4	Metsätila/suo
6. Antila	2:64	9,3	Metsätila/suo
7. Lampikoski	7:108	2,34	Jyllin leirikeskus
			Rakennusala 377 m ²

Realisointi toteutetaan vuosien 2015 – 2016 aikana tarjousmenettelyn kautta. Realisoinnin perusteena on, että myyntihinta ylittää kiinteistön käyttöomaisuusarvon, jolloin realisoinnista ei tarvitse tehdä tappiokirjausta.

Säästövaikutus käyttömeneihin on yhteensä 16.060 €

Kunnan ylläpitämistä yksityisteistä luopuminen

Toteutus:

Tekninen lautakunta lakkauttaa kunnan ylläpidon Pitkäkujan, Mäkiläntien ja Pesämäen teiden osalta. Teiden ylläpidon lopettamisen perusteena on, että kunnalla ei ole kiinteistöomaisuutta kyseisten teiden alueella.

Säästövaikutus on yhteensä 11.000 €.

Palveluiden ulkoistaminen

Toteutus:

Kunnan kiinteistöhoito ulkoistetaan. Vuoden 2015 aikana kunnan kiinteistöhoito kilpailutetaan suoritettuna kiinteistötoimituksen perusteella. Vesihuoltolaitoksen osalta kunta tuottaa laitoksen palvelut oman henkilökunnan toimesta. Kunnan kiinteistöjen korjaustoiminta hoidetaan kunnan henkilökunnan toimesta tai ostopalveluna. LVI ja sähkötyöt hoidetaan ostopalveluina.

PoSa:n toiminnan tehostaminen

Toteutus:

Lääkäri- ja hammaslääkäritoiminnan keskittämisestä luovutaan, koska PoSa:n kustannustenjakojärjestelmän johdosta Honkajoen kunnan kustannukset eivät alenisi. Lääkärin vastaanotto toiminnan kustannukset jaetaan keskihinnan perusteella. Muissa PoSa:n kunnissa ei ole halukkuutta muuttaa kustannustenjakoa.

Honkajoen palveluaseman aukioloajan supistamisesta luovutaan, koska lääkäri- ja hammaslääkäritoiminnassa ei tapahtu muutosta.

Kirjaston aukiolopäivien supistaminen

Toteutus:

Honkajoen kunta neuvottelee Karvian kunnan kanssa kirjastonhoitajan palveluiden myymisestä. Palveluiden järjestämisestä tehdään erillinen sopimus.

Kirjaston aukioloaikoja supistetaan siten, että kirjasto olisi auki 4 pv/vko. Kirjaston toimintaa ei voida järjestää tilapäisen työvoiman käytön varaan. Myös kirjaston asiakasmäärä on vähäinen, jolloin aukiolopäivien supistaminen ei heikennä palveluita oleellisesti.

Säästövaikutus palveluiden myymisestä on yhteensä 21.034 €.

JUKO, erityisesti OAJ:n kuuluva henkilöstö

Yleistä

Säästöohjelman laatiminen on kunnassa ollut käynnissä syksyn 2014. Erilaisia säästövaihtoehtoja on punnittu ja suunniteltu hyvin nopealla aikataululla. Tämä osaltaan on johtanut suunnitelman nopeaan käsittelyyn, joka on pakkautunut erityisesti lyhyeen jaksoon loka-joulukuulle. Kokemuksiemme mukaan säästösuunnitelman laatiminen on tapahtunut liian irrallaan työntekijäpuolen mielipiteistä ja kokemuksista. Työntekijäpuoli kokee, ettei säästösuunnitelman teko ole kaikilta osin ollut suunnitelmallista vaan säästötoimia on kehitelty erityisen paineen alla ja lyhytnäköisesti. Säästölaskelmien epävarmuus ja epäluotettavuus on ollut myös yhtenä huolenaiheena.

Työntekijät ovat kokeneet ja kokevat suurta epävarmuuden tunnetta säästötoimista. Yhtenä tärkeänä syynä tähän näemme avoimen keskustelun puutteen työnantaja- ja työntekijätahojen välillä. Tämä näkyy lisäksi pienen kunnan henkilöstön yhteisöllisyyden rapistumisena. Erityisen suurena huolenaiheena työntekijät kokevat lisääntyvien ylituntien vaikutuksen työssä jaksamiseen. Myös työilmapiiriä vaivaava epätietoisuus vaikuttaa suuresti työntekijöiden henkiseen jaksamiseen.

Säästötoimien johtoajatuksena kulkee työtehtävien jakaminen yhä harvempien kesken. Tämä johtaa vääjäämättä tilanteisiin, joissa työssä jaksaminen joutuu erityiselle koetukselle. Lisäksi työn laatu saattaa kärsiä, kun yhdelle henkilölle kasautuu useampia työtehtäviä. Työssä jaksaminen voi johtaa pidemmällä aikavälillä sairauspoissaoloihin, jotka taas vaikuttavat kunnan talouteen negatiivisesti.

Suurta huolta on koettu erityisesti erityisen tuen ja tehostetun tuen piirissä olevien lasten kohdalla. Miten tulevaisuudessa heidän opetus toteutetaan. Saavatko he asiaankuuluvaa ohjausta vai integroidaanko heidät normaaleihin opetusryhmiin? Koulunkäynninohjaajien vähentäminen ja ryhmäkokojen suurentaminen voivat aiheuttaa suuria ongelmia juuri erityisen tai tehostetun tuen tarvitsijoiden oppimisessa.

Yhtenäiskoulusuunnitelma

Erillisenä säästötoimena kunnassa on tavoitteena siirtää alakoulun kuudes luokka aineenopetuksen piiriin. Tämä järjestely herättää suuresti kysymyksiä niin opetuksen järjestämisestä kuin myös kyseisen toimen todellisista säästövaikutuksista. Opetuksen järjestäminen hankaloituu huomattavasti, koska koulumme toimivat erilaisessa tuntijaossa ja jaksojärjestelmässä. Tämä tuottaa suuria ongelmia esimerkiksi lukujärjestysten laatimisessa. Useiden aineenopettajien sitominen alakoulun pysyvään lukujärjestykseen vaikeuttaa lukion ja yläkoulun jaksoittain vaihtuvan lukujärjestyksen laatimista. Kuudennen luokan opetuksen järjestäminen on lisäksi vielä hyvin avoin, miten se käytännössä hoidettaisiin, jos siihen ei palkattaisi luokanopettajaa, vaan opetus järjestettäisiin aineenopettajien toimesta. Tässä yhteydessä herää epäily myös toimen mahdollisista säästövaikutuksista.

Henkilöstösäästöt

Henkilöstösäästöjen perusajatuksena on eläköityvien työntekijöiden tehtävien jakaminen. Tämänkaltainen säästötoimi kuormittaisi suuresti työntekijöitä ja lisäksi aiheuttaisi aikataulullisia ongelmia opetuksen järjestämisessä. Mikäli vapautuvia virkoja ei täytetä vaan tehtävät jaetaan ja mahdollisesti tarpeen mukaan palkataan lyhytkestoisesti tuntiopettajia, tämä johtaa työmotivaation ja työpaikan vetovoimaisuuden laskuun. Eläköityminen sinänsä ei opetuslalla tuo säästöä, koska palkanmaksuperusteena ovat oppitunnit.

Tuntiopettajien palkkaaminen vain koulun lukuvuoden ajaksi on epätasa-arvoista toimintaa ja rikkoo syrjintää kieltävää lakia. Kesäajan palkkauksen poistaminen eriarvoistaa tehdyn työn tehtävänimikkeeseen vedoten. Kunnassamme tämä koskisi lisäksi sellaisia tuntiopettajia, jotka ovat olleet tehtävissään useita vuosia yhtäjaksoisesti. Pientä ryhmää koskeva palkan alentaminen ja työehtojen heikentäminen vaikuttaa erityisen epäoikeudenmukaiselta. Mikäli tehtävät eivät merkittävästi muutu ja työaika lyhene lukuvuotta lyhyemmäksi ajaksi, ei myöskään kesäajan palkkauksen poistamiselle ole mitään laillista perustetta.

Säästöohjelmaa laadittaessa ei ole otettu juurikaan muuta huomioon kuin henkilöstösäästöt. Säästökohteita ja säästöhalukkuutta löytyisi varmasti muilta osa-alueilta. Lisäksi säästöt kohdistuvat varsin merkittävästi juuri opetustoimeen ja tätä kautta heijastuvat kuntalaisten hyvinvointiin.

Pääluottamusmies JUKO

Kalle Männistö

OAJ:n paikallisyhdistyksen puheenjohtaja

Irene Hartman

Liite 8. Honkajoen kunnan henkilöstöjärjestöjen kannanotot kunnan säästöohjelmaan

VM:N arviointiryhmä

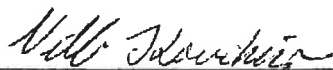
Lausunto säästöohjelmasta vuosille 2015–2020

Pohjois-Satakunnan JHL 411 ry toteaa lausunnossaan seuraavaa:

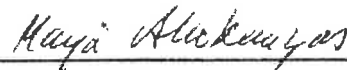
- Honkajoen kunnan henkilöstömäärä on nyt jo niukka ja sijaisten saaminen rasittaa työntekijöiden työssä jaksamista entisestään. Eläköityvien työntekijöiden tilalle ei palkata henkilöstöä, vaan pienemmällä määrällä tehdään samat työt.
- palveluiden ulkoistaminen on tarpeetonta ja kallista ja takeita sen säästövaikutuksista saati palveluiden laadusta ei ole. Palveluiden tuottajia harvaan asutulla seudulla on todella vähän ja todellisen kilpailun vaihtoehtoja ei ole.
- pääsääntöisesti henkilöstöön kohdistuvat säästöt eivät ole realistisia ja niiden vaikutus kunnan palvelutuotantoon on lyhytaikainen ja palveluja huonontava. Oman työn kehittäminen on aina varteenotettava vaihtoehto yksityistämisen sijaan.
- Honkajoen kunnan elinkelpoisuus on vaakalaudalla. Kunta ei pysty pitkään pysymään itsenäisenä, koska kuntalaisia on vähän, eläkeläisten määrä kasvaa ja verotulot pienenevät koko ajan
- säästötavoitteet eivät ole realistisia ja osaksi mahdottomia toteuttaa

Kankaanpää 11.12.2014

Pohjois-Satakunnan JHL 411 ry

Ville Kiviharju

Marja Ahokangas

HONKAJOEN KUNNAN TALouden TASAPAINOTTAMISOHJELMAN VAIKUTUKSET HENKILÖSTÖÖN

Pyydettyä lausuntona henkilöstön työssä jaksamisesta kunnan talouden säästöohjelman toteuttamiseksi vuosina 2015 -2020 tuomme esiin seuraavaa.

Kommentteja hallinnossa työskenteleviltä;

- säästölista ei ole vakuuttava. Arvelen ettei tavoitellut säästöt toteudu,
- olen talkoisiin ja lomautuksiin valmis,
- työskentelen jo nyt jaksamisen äärirajoilla
- kiinteistönhoidon ulkoistaminen aiheuttaa todennäköisesti lisää työtä hallintoon,
- työt lisääntyvät ja kunnalliset maksut nousee. Käteen jää aina vain vähemmän palkkaa.

Honkajoella 5.12.2014

Veikko Mäkitalo

pääluottamusmies JYTY